

УДК 725.84:725.9:72.03

Капленко Д. Д., студ. гр. АРХ-23-2мн, Архітектурний факультет
Науковий керівник: **Харченко К. С.**, к. т. н., доц., зав. каф. ДРАС

*ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»
Українського державного університету науки і технологій*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ДИТЯЧИХ БУДІВЕЛЬ ГРОМАДСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Сучасні реалії війни в Україні змушують архітекторів переосмислити підходи до проектування громадських будівель, особливо дитячих. При цьому, дуже важливо забезпечити не лише фізичну безпеку, а й психологічний комфорт дітей. Досвід країн, які тривалий час знаходилися в умовах бойових дій, таких як Ізраїль, стає цінним джерелом натхнення та прикладом для адаптації українських реалій [1, 4, 5]. Ізраїль протягом десятиліть стикається з воєнними загрозами, що змусило його розробити особливі архітектурні підходи до проектування громадських будівель, включаючи школи та дитячі садки. Цокольні приміщення, повинні бути захищені товстими стінами та ґрунтовим насипом, використовуються як укриття. Такі приміщення мають окремі входи для швидкої евакуації та забезпечені запасами води, їжі, медикаментів та інших життєво необхідних речей [3, 4, 5].

Вікна у цокольних укриттях повинні бути захищені броньованими жалюзі або іншими захисними конструкціями. Важливо також відзначити, що багато таких укриттів у мирний час використовуються для інших потреб — як навчальні класи, ігрові кімнати або їдальні. Такий підхід забезпечує мультифункціональність приміщень та дозволяє максимально ефективно використовувати простір у будівлях громадського призначення [2, 5].

Використання захисних жалюзі та інших засобів убезпечення стає не тільки засобом фізичного захисту, а й елементом дизайну. Вони можуть бути стилізовані під архітектурний стиль будівлі, прикрашені дитячими малюнками або адаптовані для використання у вигляді інтерактивних поверхонь для гри та навчання [2, 3, 4].

За результатами соціологічного дослідження, проведеного нами раніше, діти вважають, що елементи, пов'язані з війною, не повинні бути ключовими в архітектурному середовищі, оскільки вони можуть бути тригерами травматичного досвіду [1]. Тому рекомендується замаскувати укриття під кінотеатр або інші привабливі для дітей приміщення (рис. 1: згенеровано ШІ на наш запит через заборону демонстрації реальних функціонуючих укриттів).

Діти також наголошують на бажанні уникнути зайвих парканів, сходинок та меблів. Відповідно, пандуси та ергономічні рішення стають важливими складовими у проектуванні. Водночас використання яскравих кольорів та креативного дизайну допомагає створити комфортний простір для дітей [1, 3, 4].

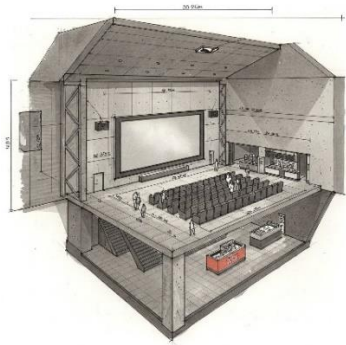

Рис. 1. Приклади використання укриттів в громадських будівлях призначених для дітей

Інтеграція елементів природи є ще одним важливим аспектом. Включення зелених насаджень, дитячих майданчиків на відкритому повітрі, а також екологічно чистих матеріалів може сприяти фізичному та психологічному оздоровленню дітей. За даними досліджень, природні елементи сприяють зниженню рівня стресу та покращенню загального психоемоційного стану дітей [2, 4].

Висновок: Проектування дитячих будівель в умовах війни потребує комплексного підходу, що включає як фізичний захист, так і забезпечення психологічного комфорту дітей. Досвід Ізраїлю та результати соціологічних досліджень можуть стати важливими орієнтирами для українських архітекторів. Врахування побажань дітей під час проектування сприяє створенню середовища, яке максимально відповідає їхнім фізіологічним та емоційним потребам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Капленко Д.Д. Залучення дітей до проектування та дизайну дитячого простору на прикладі реабілітаційного центру корекції психоемоційних розладів для дітей 3-10 років» (кер. доц. Харченко К.С.) *Наука і сталий розвиток транспорту 2024. Т.І: зб. тез доп. Всеукр. наук.-техн. конф. студ. і мол. учених, Дніпро, 27 листопада 2024 р.* – Дніпро: УДУНТ, 2024. – С. 200.

2. Капленко Д.Д., Харченко К.С. Концепція реабілітаційного центру корекції психоемоційних розладів для дітей 3–10 років. *Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: до 100-річчя фак. архітектури НАОМА: зб. Матер. III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ (2024)/НАОМА* [за ред.: К.М. Міхеєнко]. – Київ, 2024. – С. 66-68.

3. Малік О.І., Абизов В.А., Булгакова Т.В. Типологічні особливості дитячих просторів в інтер'єрах громадських закладів сімейного відвідування. *Art and Design*, (3), 2023. – С. 111–119. [doi 10.30857/2617-0272.2022.3.9](https://doi.org/10.30857/2617-0272.2022.3.9)

4. Мороз Р. Організація психологічно безпечного дитячого середовища. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*, 7(37), 2023. – С. 650-660. [Doi 10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-650-660](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-650-660)

5. Сологубова С. В., Шиян В. М., Шиян О. В., Марусич О. Г., Капленко Д. Д. Організація навчально-оздоровчого середовища для дітей 5–12 років на базі ЗВО технічного профілю // Український журнал будівництва та архітектури. 2023. №2 (014). С. 84–93. DOI: <https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.250423.84.935>.

УДК 330.341”36”(477)

Соломчук М. С., гр. ЦБ-21, факультет цифрових, освітніх і соціальних технологій

Науковий керівник: **Федорчук-Мороз В. І.**, к.т.н., доц., завідувач кафедри цивільної безпеки

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВІЙНИ

Україна уже тривалий час активно підтримує впровадження Порядку денного у сфері сталого розвитку до 2030 року – міжнародного документу, прийнятого у 2015 році задля подолання бідності, захисту планети та забезпечення миру та процвітання для всіх людей вже до кінця нинішнього десятиліття. У 2019 році Президент України Володимир Зеленський ухвалив Указ про інтеграцію 17 Цілей сталого розвитку (ЦСР) у державну політику, як основу для досягнення сталого економічного та соціального розвитку для всіх українців за принципом «ніхто не залишиться без уваги» [1].

До початку повномасштабної війни в лютому 2022 року Україна стабільно просувалась у досягненні 15 із 17 Цілей сталого розвитку, і до того ж найбільший успіх досягла саме у скороченні бідності. Добровільний національний огляд України за 2021 рік показав зниження рівня бідності з 58,3% у 2015 році до 43,2% у 2018 році. Однак ці позитивні тенденції швидко змінюються: попередні прогнози Програми розвитку ООН свідчать про те, що до 90% населення України може зіткнутися з бідністю чи бути вразливими до бідності, якщо ця війна триватиме [2].

Щодо забезпечення ЦСР 1 – подолання бідності. Збройний конфлікт спричинив погіршення добробуту мільйонів українців. За оцінками Світового банку, понад чверть населення опинилася за межею бідності. Особливо гостро проблема стоїть серед внутрішньо переміщених осіб, пенсіонерів, багатодітних родин.

Суттєво вплинула українсько-російська війна на досягнення ЦСР 2 – подолання голоду та забезпечення продовольчої безпеки. Україна втратила 19,3% посівних площ, а це понад 5000 тис. га орних земель, через війну росії. Орні поля заповнені нерозірваними снарядами та мінами. Найбільша площа замінованих земель на Півдні й Сході нашої держави. Порушення логістичних